

"Fonamentació teològica de l'acompanyament: el model de Jesús"

MN. JOAN TORRA, prevere de la Diòcesi de Vic, rector de les parròquies de Torelló, i Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic.

Diuen que la millor pràctica és una bona teoria. Hauríem de dir, doncs, que la millor pastoral és una bona teologia. Degut a això, em plau molt de començar aquesta intervenció fent arribar una felicitació ben sincera a tots, però en especial als qui han tingut la responsabilitat més directa en l'elecció del tema d'avui, pel fet que es vulgui fer la fonamentació teològica d'un tema pastoral com és, avui, el de l'acompanyament pastoral en el marc de la pastoral de la salut. Efectivament! La Campanya del Dia del Malalt porta aquest títol, tan suggerent: «L'acompanyament espiritual del malalt. ... I va caminar amb ells». Si no es fan ben fetes les fonamentacions en temes com aquest, a l'hora de la veritat podem fer-li fer el que vulguem a la pastoral amb el risc que deixi de ser el que ha de ser. Quan hi ha fonaments, en canvi, l'edifici acostuma a ser sòlid, cosa que ens porta –no cal dir– ressonàncies evangèliques evidents (cf. Mt 7,24-27; Lc 6,47-49).

Una segona felicitació perquè la fonamentació obliga (m'obliga) a anar a buscar els fonaments en Jesús, i això ens torna a fer sentir la centralitat radical de la Paraula de Déu en la pastoral. Si no és així, correm el perill de posar-hi altres coses. Això exigeix ser

molt bíblics i no ens ha de fer cap por! Déu és Paraula, que des del Llibre escrit ens parla.

Tenint present tot això, estructurarem aquesta intervenció en quatre blocs. El primer vol ser una reflexió sobre què vol dir “model” i copsar la necessitat del “sagrament”. Després donarem una mirada a l'Antic Testament per comprendre la situació del temps mateix de Jesús. Continuarem per la reflexió central sobre el model de Jesús i veurem com acompanya Déu, des de l'Encarnació. Finalment parlarem del nostre acompanyament, com un repete del que anomenarem pastoral “teològic”.

1. Exemple i sagrament. Una reflexió sobre què vol dir “model”

Com que el tema està centrat en la paraula acompanyar, és legítim que ens preguntem què vol dir. Una consulta al diccionari ens diu que acompanyar és “ajuntar-se a algú per fer el que ell fa, principalment per anar allà on ell va”, i també, “anar amb algú per escoltar-lo, custodiar-lo, fer-li costat, guiar-lo”. Encara que no ho digui el diccionari, hi ha qui diu que la paraula acompanyar inclou la paraula pa i que es podria referir a l'acció de partir-se

el pa amb algú, de compartir-lo amb ell. Si més no aquesta interpretació és ben bonica.

També podríem fer una referència al món de la música amb tot el que comporta el fet d'acompanyar. I les imatges es tornen ben vives des d'aquest simple nivell semàntic. Acompanyar sempre indica una relació entre almenys dues persones i sempre ens indiquen qui és l'important: sense cap dubte, ho és aquell que és acompanyat, malgrat que l'acció d'acompanyar s'atribueixi a l'altre. Caldria no perdre-ho de vista en cap moment. No fos cas que caiuéssim en parlar de l'acompanyament des de relacions personals desiguals.

Però nosaltres volem arribar a mirar-nos Jesús com a “model”, en el nostre cas com a model d'aquesta acció d'acompanyar, per a treure'n conclusions de cara a la nostra tasca pastoral. De fet, ho fem molt, i en àmbits molt diversos, de mirar-nos Jesús com a “model”, és a dir, com a “exemple” a seguir. Això és molt clar en les catequesis: ensenyem Jesús com a model. Amb tot, quan ens el mirem seriosament i diem que nosaltres volem seguir el seu exemple, donat que la seva manera de ser és extraordinària, és a dir, fora de tot el que és normal en la nostra vida i en nosaltres mateixos, no és rar que caiquem en el fet que la seva figura se'ns pugui fer distant i potser impossible de seguir. Nosaltres mai no podem arribar a ser com Ell! Hi ha actituds de gent que, tot i admirar

Jesús, no el segueixen perquè ho creuen impossible. I això ha passat sempre.

Acompanyar sempre indica una relació entre almenys dues persones.

No és estrany que ja els Pares de l'Església parlessin del model i del sagrament que tenim en Jesús. En el seu llenguatge deien que Jesús és *exemplum et sacramentum* per al creient. El sagrament, genèricament parlant, és tot allò que fa possible que qualsevol persona pugui seguir el model de Jesús que trobem en l'Evangelí. Déu mateix se'ns dona per a fer-ho possible. Si no fos així, Déu ens estaria demanant una cosa que esdevindria potser impossible: ser com Ell, i, sense la seva ajuda, no ens ho pot pas demanar! Gairebé es podria dir –simplificant-ho molt– que, partint de les dues naturaleses en Jesús, el Fill de Déu fet home, humanament parlant, ens és model, i com a Fill de Déu, ens és sagrament. Aquest darrer és el que a nosaltres ens fa fills, germans seus; és el camí, el canal, a través del qual Ell continua actuant i, per tant, continua acompanyant els homes.

Quan parlem de l'acompanyament al malalt, certament hem dit d'entrada que el qui era important era el malalt, i hem dit que nosaltres volem ajuntar-nos a ell per fer camí junts, però no hem pogut pas eliminar el fet de la di-

ferència que hi ha entre ell i nosaltres. Quantes vegades no hem dit que som nosaltres els qui n'hem sortit veritablement beneficiats d'aquesta acció que, de fet, els volia beneficiar a ells. És la perspectiva del model. Quan hi hem afegit el sagrament ens adonem que l'acció de Déu és quelcom que ens afecta també a nosaltres, que volem acompanyar, i a aquells que són acompanyats, en el nostre cas, els malalts. Així, tot acompanyant som acompanyats, i a més, gràcies al sagrament, ja no som nosaltres qui ho fem, sinó que és Déu mateix qui ens acompanya, tot i que pot fer que el nostre acompanyament segueixi el model que trobem en Jesús.

Tot acompanyant som acompanyats.

I mai no hi ha d'haver cap oposició entre ambdues dimensions. Han de ser complementàries. És la complementarietat que va sortir explícitament en el Concili Provincial Tarraconense, parlant de totes les dimensions de la pastoral. Diu la resolució 119:

Tota la pastoral ha de tenir unitat, aquella unitat que brolla de la Pasqua i de la Pentecosta, vives i operants en l'Església gràcies a la presència de Crist ressuscitat que dóna l'Esperit Sant als fidels. Afirmem la complementarietat de les grans accions pastorals i llur necessària interrelació. El servei de la Paraula, el servei de l'eucaristia i dels sagraments i el servei de la caritat són, tots tres,

constitutius i interdependents. No podem reduir la pastoral a un problema de simple organització i coordinació, sinó que s'ha de reconèixer el llegat de Crist a la seva Església per tal que sigui vida abundant per als seus membres. El Concili Provincial Tarraconense demana als pastors i als fidels de les nostres Esglésies que, en l'acció pastoral, no separin ni oposin mai la dimensió evangelitzadora de la litúrgica ni de la solidària amb els pobres (cf. Ac 2,42; SC 6 i 10, CT 33).

Perquè al cap i a la fi, el sagrament és el que ens porta a l'Església, a la comunitat de germans, tots fills de Déu per obra seva. És aquesta dimensió la que fa que no ens moguem només en el nivell del simple model a seguir, per exigent que aquest sigui. El sagrament fa que ens adonem que no som sols a fer la feina d'acompanyar: per damunt de tot la fa Déu, encara que la faci sobretot per mitjà de nosaltres. I no la fa només a través de cadascú individualment considerat, sinó que la fa a través de tots els membres de la comunitat de germans. Alerta, doncs, a tots els falsos protagonismes. Tornem al Concili Tarraconense, quan diu allò que *Déu hi és abans que nosaltres hi arribem* (1d):

En primer lloc, perquè en l'evangelització, a més dels subjectes i dels mitjans humans, hi intervenen principalment la força de la Paraula i de l'Esperit de

Déu. Per això, és des de l'experiència personal i comunitària de la salvació de Déu, que comunica pau, serenor i goig profunds, en confluència amb el dolor i amb el pes del viure humà, que podem esdevenir encomanadors de la bona notícia als homes i dones amb els quals la vida ens fa trobadissos. Per això cal descobrir, contemplar, estimar, agrair i celebrar la presència i l'obra de Déu en cada persona, que es dóna abans que nosaltres hi arribem. Aquest reconeixement de la iniciativa gratuïta de Déu podria apaivagar el neguit que neix del nostre protagonisme errat.

El fet d'acompanyar, des d'aquesta perspectiva del model de Jesús, concebut també com a sagrament, ens ha d'ajudar a entendre que no podem acompanyar si no és partint de la situació concreta en què es troba la gent, d'allà on són. Així és com Déu ho ha fet amb la humanitat i com Jesús ho ha fet amb els homes amb què es trobà. Si no ho fem així, voldrem ser sagrament, i no passarem de ser exemple. I la gent quedarà sola. És el que ens passa quan volem fer uns acompanyaments sense haver analitzat quina és la situació en què s'han de fer. Ho fem, llavors de laboratori. Déu, en can-

Mirar-nos, doncs, el model de Jesús, és mirar-nos la manera de ser de Déu.

vi, "es fa home", sense deixar de ser el que és: Déu. Ho fa per fer que l'home esdevingui el que no és: Déu.

Mirar-nos, doncs, el model de Jesús, és mirar-nos la manera de ser de Déu. I tot mirant Déu, comprenem què som i com som (o hauríem de ser) nosaltres, les persones humanes fetes a la seva imatge i semblança (Gn 1,26). Fer "teologia", és a dir, parlar de Déu, no ens deixa mai indiferents sinó que ens canvia, ens converteix, i finalment ens fa esdevenir persones de pregària perquè en ella aprenem a mirar-nos la nostra vida, amb tot el que som i tot el que fem, amb la mirada de Déu i no pas la nostra (cf. Mt 16,23).

Per això ja els manaments a l'Antic Testament comencen per un manament inicial que bé podem anomenar com a "manament zero", que convida a mirar-se Déu per a poder ser com Ell.

El Senyor va parlar encara a Moisès. Li digué: -Comunica això a tota la comunitat dels israelïtes: -Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant. -Que tothom respecti la seva mare i el seu pare. -Guardeu el repòs dels meus dies festius. Jo sóc el Senyor, el vostre Déu... (Lv 19,1-3).

O és aquell manament de Jesús que fa de resum en el Sermó de la Muntanya:

-Sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial (Mt 5,48).

Si no hi ha el sagrament i, per tant, la gràcia, el manament nou de Jesús

mai no seria possible de dur-lo a la pràctica, perquè mai no podríem estimar com Ell ha estimat. Només ho puc fer si és Ell mateix qui ho fa en mi.

Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat (Jn 15,12).

Tot això fa que, per entendre bé el que diu Jesús, i copsar el seu model, ens haguem de mirar de ben a prop l'Antic Testament. És el context de la gent que escoltava a Jesús. És la manera que ells tenien d'entendre Déu i, per tant, d'entendre's ells mateixos. I té un valor enorme en contrast amb totes les altres religions dels pobles dels voltants. Per això ens parem en l'Antic Testament.

2. Abans de Jesús. Una mirada a l'Antic Testament

No començo pel Déu d'Abraham. Més enllà dels motius instrínsecs que hi hauria, crec que per al nostre tema cal començar per l'experiència de Déu de Moisès, explicada a l'Èxode. És un text central.

Moisès pasturava el ramat del seu sogre Jetró, sacerdot de Madian. Un dia, mentre guiava el ramat desert enllà, va arribar a l'Horeb, la muntanya de Déu. Allí se li va aparèixer l'àngel del Senyor en una flama enmig d'una bardissa. Moisès va mirar i veié que la bardissa cremava però no es consumia. I es va dir: «M'atansaré a contemplar aquest espectacle extraordinari: què ho

fa que la bardissa no es consumeixi?» Quan el Senyor va veure que Moisès s'atansava per mirar, el cridà de la bardissa estant: –Moisès, Moisès! Ell respongué: –Sóc aquí. Déu li digué: –No t'acostis. Treu-te les sandàlies, que el lloc que trepitges és sagrat. I va afegir: –Jo sóc el Déu del teu pare, el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac i el Déu de Jacob. Moisès es va tapar la cara perquè tenia por de mirar Déu. El Senyor li digué: –He vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors. Conec els seus sofriments; per això he baixat a alliberar-lo del poder dels egipcis i fer-lo pujar des d'Egipte cap a un país bo i espaiós, un país que regalima llet i mel: el país dels cananeus, els hitites, els amorreus, els perizites, els hivites i els jebuseus. El clam dels israelites ha arribat fins a mi i he vist com els egipcis els oprimeixen. Ara, doncs, jo t'envio al faraó; vés-hi i fes sortir d'Egipte els israelites, el meu poble (Ex 3,1-10)

D'entre les moltes coses que s'haurien de destacar d'aquest text tan important, per al nostre objectiu val la pena de ressaltar el fet que, contra tot el que era normal –i potser encara és considerat massa habitual–, Déu no és un «espectacle extraordinari», allunyat o indiferent a la vida dels homes. Déu és Aquell que es presenta a Moisès dient-li que «ha vist l'opressió del poble...», que «ha sentit el seu clam...» i que, per això mateix, «el vol alliberar». És ben diferent de tot el que

era previsible des de la perspectiva humana. Moisès pot percebre perfectament que abans que Déu digui això per al poble, Déu ja l'ha alliberat a ell en la seva història particular i que, per això mateix, ell pot estar allà, davant la bardissa.

Però encara hi ha més. Déu té la voluntat d'acompanyar el poble en la pujada que va des de la seva situació d'esclavatge a l'Egipte fins a la terra de la llibertat, i allà Déu podrà "estar" amb el seu poble. Però ho farà d'una manera ben especial, també imprevisible; ho farà a través de Moisès. Aquell mateix procés que Moisès ha fet personalment, ara s'ha de fer amb el poble. Déu "necessita" Moisès per a fer-ho possible. Per això, la teofania acaba amb la missió: no podia ser d'altra manera: *Ara, doncs, jo t'envio al faraó; ves-hi i fes sortir d'Egipte els israelites, el meu poble.* No valdran per res les excuses que Moisès presenta tot seguit a Déu. L'acompanyament alliberador de Déu, es fa a través dels homes. Més ben dit, per mitjà dels homes és Déu mateix qui acompanya.

L'acompanyament alliberador de Déu, es fa a través dels homes.

L'alliberament que en aquesta manifestació Déu proposa al poble per mitjà de Moisès, obre el futur a tothom, un futur que fins ara estava tancat per la pròpia situació d'esclavitud. El qui acompanya, doncs, dóna futur, porta vers un futur sempre millor. El qui

acompanya Déu sempre dóna esperança, per a avui i per a demà. I cal creure-ho!

Seria bonic entretenir-nos en veure, a més de les reaccions de Moisès, les reaccions del poble que ens expliquen els llibres sagrats. No ens ho permet l'extensió possible d'avui. Valdria la pena, també, mirar el text de l'ofrena a fer en entrar a la terra promesa (Dt 26,1-11) per veure com allà aquell alliberament realitzat es converteix en empresa personal de cadascú d'aquells que formen el poble.

Però és imprescindible veure com el mateix moment de l'alliberament d'Egipte es ritualitza en el sopar de Pasqua (Ex 12,1-12). L'alliberament és per a tot el poble, però ho és també per a cadascun dels seus membres que participa ritualment en el sopar del pas salvador pasqual. En la repetició ritual anual de la Pasqua cadascú reviu i renova personalment l'alliberament que Déu havia fet efectiu en els pares que eren a l'Egipte. I a través d'aquest ritus pasqual Déu continua acompanyant cada persona del poble i tot ells, en el camí d'alliberament que Déu vol. Es passa del "model" que hi ha en Moisès, al "ritus" de la Pasqua. Així, la Pasqua (sagrament?) és memorial, és actualització contínua d'allò que s'havia esdevingut, del que hem vist i sentit a la nostra vida d'avui. El ritus fa que el pas de Pasqua, alliberador, fruit de la companyia de Déu, no sigui només quelcom del poble en general, en el passat, sinó que m'afecti a mi personalment, en l'avui de cada dia. Déu acompanya contínuament.

Més endavant en la història del pas pel desert, Déu dirà al poble que ha de decidir quin camí vol seguir, és a dir, si vol o no vol ser acompanyat per Ell. La Llei que Déu els dóna els recorda a cada moment qui i com és Déu i, per tant, la manera de ser que han de tenir ells. Ho diu novament a través de Moisès.

»I realment, quina nació, per gran que sigui, té els seus déus tan a prop d'ella com el Senyor, el nostre Déu, és a prop nostre sempre que l'invoquem? I quina nació, per gran que sigui, té uns decrets i unes prescripcions tan justos com els d'aquest codi de la Llei que avui us proposo? (Dt 4,7-8)

Déu és algú que és a prop.

És una manera nova d'entendre Déu. Déu és algú que és a prop. Déu és algú que entra puntualment en la història i que fa que aquesta història dels homes tingui sentit, tingui futur, tingui esperança. No és estrany el pas a una manera nova d'entendre l'home. El reflex d'això ho és el Decàleg en el qual tres primers manaments van adreçats a Déu (precedits d'aquell manament "zero") i els altres set van adreçats a l'home. És el lligam íntim que s'estableix ja a l'Antic Testament entre la fe i la vida. El Salm 115 reflecteix aquesta relació íntima entre Déu i l'home amb expressions de gran bellesa:

No ens donis a nosaltres la glòria, no ens la donis, Senyor; dóna la glòria al teu nom, perquè ets fidel en l'amor. Que no puguin dir els altres pobles: «On és el seu Déu?» El nostre Déu és al cel i fa tot el que Ell es proposa. Els ídols d'ells són plata i or, obra d'homes i res més: tenen boca, però no parlen, tenen ulls, però no hi veuen, orelles que no hi senten i nas que no olora. Les seves mans no palpen, els seus peus no caminen ni té veu la seva gorja. Seran com ells els qui els fabriquen i tots els qui hi tenen confiança. Casa d'Israel, confieu en el Senyor: ell ajuda i protegeix... Els qui beneïm el Senyor som nosaltres, des d'ara i per tots els segles. Al·leluia!

Com és, doncs, la presència de Déu, quan Déu s'ha fet història, quan acompanya el seu poble i cadascun dels homes? És presència especial en el Temple de Jerusalem on el Sant dels Sants, és, però, un espai buit. És presència en la vida, tal com expressa el càntic de la vinya d'Isaïes 5: *La vinya del Senyor de l'univers sou vosaltres, poble d'Israel. Vosaltres, gent de Judà, éreu la seva plantació predilecta. El Senyor n'esperava justícia, i pertot veu injustícies; volia misericòrdia, i tot són misèries* (v. 7). És presència en els profetes que fan arribar el clam de Déu —oracle del Senyor, diuen— a favor de la justícia que allibera. És presència en les persones,

en cadascuna, més enllà de les estructures del poble. Així li diran a Jesús: *–Nosaltres som descendents d'Abraham i no hem estat mai esclaus de ningú. Com pots dir que hem de ser lliures?* (Jn 8,33).

Però la presència de Déu no pot ser de tal manera que anul·li la vida de l'home i la seva llibertat, sinó que ha de ser una presència que la faci possible. Per això, no es pot veure Déu cara a cara perquè aquesta situació és la del cel i no pas la de la terra. En el cas de Moisès aquesta situació és ben explícita: *–No podràs veure la meua cara, perquè el qui em veu no pot continuar vivint. I va dir encara: –Aquí vora meu tens aquest lloc. Posa't damunt la roca, i, quan passarà la meua glòria, t'amagaré en una esquadra de la roca i et taparé amb la mà fins que jo hagi passat. Després retiraré la meua mà i em podràs veure d'esquena; però la meua cara, ningú no la pot veure* (Ex 33,20-23).

La resposta a la presència de Déu és la pregària, són els Salms. És el màxim lligam de l'home amb Déu. És la manera d'entendre la vida humana de veritat, des de Déu. És el problema del cor. Déu acompanya al qui prega. I aquest ho sap i ho viu.

La resposta a la presència de Déu és la pregària.

Però en l'Antic Testament, l'acompanyament de Déu, tot i ser històric, sempre és “puntual”, no pot ser encara fet de manera contínua. Caldrà esperar la “plenitud dels temps” (Ga 4,4).

3. L'acompanyament de Déu: l'Encarnació. El model de Jesús

En Jesús, en l'Encarnació de Déu, hem descobert una nova manera de ser de Déu. Més ben dit! Des d'Ell hem començat a saber que aquesta és la manera de ser de Déu d'abans, d'ara i de sempre. I lògicament, hem començat a entendre què som nosaltres, les persones humanes. El pròleg de l'evangeli de sant Joan ho expressa en un himne senzillament meravellós. N'extraïem un fragment:

El qui és la Paraula s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres, i hem contemplat la seva glòria, glòria que ha rebut com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat (Jn 1,14).

Les coses han passat a ser totalment noves i diferents. L'Antic Testament ha arribat fins a Joan Baptista –ens dirà encara el mateix text– i ell n'és la culminació, *el més gran* (Mt 11,11). Ell encara fa present l'acompanyament de Déu convidant a la conversió de l'home. Però quan arriba Jesús s'ha fet un salt qualitatiu insospitat. El grau de diferència abismal l'expressa l'autor de la carta als cristians Hebreus:

Vosaltres no us heu acostat en aquella muntanya palpable del Sinaí, que era tota ella foc ardent, fosc, tenebres i tempesta, toc de corn i veu que parlava. Els mateixos que sentiren aquella veu van refusar d'escoltar cap més paraula. No podien suportar

aquella ordre terminant: Fins i tot una bèstia, si toca la muntanya, haurà de morir apedregada. Tan terrible era aquell espectacle, que Moisès exclamà: Estic esglaiat i tremolós. Però vosaltres us heu acostat a la muntanya de Sió, a la ciutat del Déu viu, la Jerusalem celestial, a miríades d'àngels, a l'aplec festiu, a l'assemblea dels primogènits que tenen el nom inscrit en el cel; us heu acostat a Déu, jutge de tots, als esperits dels justos que ja han arribat a la plenitud, a Jesús, mitjancer d'una aliança nova, i a la seva sang purificadora, que parla més favorablement que la d'Abel (12,18-24).

És el dogma de l'Encarnació. És la novetat radical i absoluta que hem descobert en Jesús, nascut de la Verge Maria, que ha predicat la salvació de Déu que és vida per a l'home, que ha passat fent el bé, i que ha mort i ressuscitat. Des d'aquest horitzó pasqual, a més, és des d'on ens ofereix quelcom totalment nou: la vida eterna, la salvació definitiva per a tot home, que pot viure aquesta vida nova ara i aquí. Ja sabem que finalment és des de la Pasqua que retrobem l'Encarnació i en formulem el dogma. Des de la Pasqua comprenem que aquesta és la manera de ser de Déu que ens vol acompanyar i salvar en la vida i que sempre ho havia fet, però en Jesús i des d'Ell fent-ho d'una manera totalment nova i insospitada.

Quan Déu es fa home, cada home d'alguna manera esdevé Déu, continua dient el pròleg joànic. Hem rebut *gràcia rere gràcia*, en rebre'l

hem esdevingut *fills de Déu*. Perquè Déu mateix ve a habitar en aquell que el rep. És el paper del Baptisme, el sagrament pasqual que introdueix en aquesta vida nova. És l'obertura a l'acció de l'Esperit de Déu. És donar el "sagrament" on només hi podia haver l'"exemple".

En Jesús "hem vist" i "hem sentit" –allò que deia Déu a Moisès des de la bardissa– la manera de ser de Déu. I Déu "ha vist" i "ha sentit" la nostra manera de ser humana, ha vist les nostres esclavituds, el nostre pecat i ens obre un camí d'esperança. En Jesús hem descobert que Ell era Déu: "Jo sóc" pot repetir insistentment, quan nosaltres només podem "anem essent". Només Ell és en plenitud. Per això és l'únic i veritable "model". I per això Ell pot romandre en nosaltres *cada dia fins a la fi del món* (Mt 28,20), fent possible el "sagrament". El fet de que Ell és, ens fa ser a nosaltres. I ens dóna l'Esperit; per això nosaltres també formem part de la Trinitat, en l'Esperit.

No ens cansarem de rellegir el pròleg citat de l'evangeli de Joan i, des d'ell, no ens cansarem de mirar tot l'evangeli amb aquesta mirada nova. Ja no es tracta només com demanava Joan Baptista de demanar la "conversió dels pecats"; cal arribar a Jesús que demana que ens convertim *perquè el Regne del Déu és a prop* (Mt 4,17). La seva resposta –que reclama la nostra– és la de la solidaritat amb tota situació d'esclavitud, de pecat, per obrir-hi el nou i definitiu horitzó d'esperança.

En l'home Jesús, Déu hi és del tot.

En l'home Jesús, Déu hi és del tot. Els seus gestos i les seves paraules possibiliten l'arribada de Déu, l'acompanyament de Déu a l'home. Quelcom de paral·lel s'esdevé en nosaltres gràcies a l'Esperit. Els nostres gestos han de possibilitar l'arribada i l'acompanyament de Déu per als altres. Perquè Déu mateix ens acompanya a nosaltres. Perquè l'acompanyament de Déu ja no és només "puntual" com en l'Antic Testament, sinó que és continu, és històric en nosaltres que som història. Per tot això val la pena recordar el resum que Pere fa de Jesús.

Llavors Pere prengué la paraula i digué: –Ara veig de veritat que Déu no fa distinció de persones, sinó que es complau en els qui creuen en ell i obren amb recititud, de qualsevol nació que siguin. Ell va enviar la seva paraula als israelites, anunciant la bona nova de la pau que arriba per Jesucrist, el qual és Senyor de tots els homes. Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan prediqués a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va ungir amb l'Esperit Sant i amb poder, i com va passar fent el bé i guarint tots els oprimits pel diable, perquè Déu era amb ell. Nosaltres som testimonis de tot el que va fer en

el país dels jueus i a Jerusalem. Ells el van matar penjant-lo en un patíbul, però Déu el ressuscità el tercer dia i li concedí que s'aparegués, no a tot el poble, sinó als testimonis que Déu mateix havia escollit des d'abans, és a dir, a nosaltres, que vam menjar i beure amb ell després que hagués ressuscitat d'entre els morts. Ell ens ordenà que prediquéssim al poble i testimoniéssim que Déu l'ha constituït jutge de vius i de morts. Tots els profetes donen testimoni a favor seu dient que tothom qui creu en ell obté el perdó dels pecats gràcies al seu nom (Ac 10,34-43).

Per tant, *el Regne de Déu ja és enmig vostre* (Lc 17,21), deia Jesús. S'ha fet realitat l'esperança, encara que no sigui realitat del tot ara i aquí, perquè si ja ho fos, ja no seria esperança. I Déu ja és en tots, en els qui acompanyen en el seu nom i en els que són acompanyats.

Al cap i a la fi, en Jesús, més enllà del que "diu", i fins i tot del que "fa", compta el que "és". Així ho comencen a descriure els deixebles d'Emaús la tarda de Pasqua: *un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble* (Lc 24,19) comencen a dir. Però encara els faltava molt per descobrir. Quelcom de semblant ens passa sempre a nosaltres.

4. El nostre acompanyament. Una pastoral "teològica"

L'acompanyament que ha fet Jesús, ha situat en el Regne. Ho hem vist

sense necessitat d'analitzar cap de les accions d'acompanyament que ens expliquen els evangelis –i n'hi ha moltes!–. Ho hem deduït senzillament intentant comprendre qui és Ell, descobrint en Ell la presència mateixa de Déu que s'apropa als homes des de dintre, no pas externament sinó fent-se'n solidari del tot. Allò que fa respon perfectament a allò que és.

El nostre acompanyament també ho ha de fer. També ha de respondre, de fet hi respon encara que no vulguem, a allò que som i a allò que sabem que és aquell malalt a qui acompanyem. L'acció d'acompanyar ens situa del tot en el que som; hi situa el malalt i ens hi situa a nosaltres. Perquè al cap i a la fi, és Ell qui ens acompanya tots.

La nostra pastoral d'acompanyament ha de ser de “model” (exemple) i de “sagrament” (i no es tracta de referir-se a l'administració de sagraments, tot i que també, és clar!). Si no és així, d'ambdues dimensions, ens quedem a l'Antic Testament, i no hem arribat encara al Regne de Jesús.

Perquè hi ha una veritable sacramentalitat de l'acompanyament, perquè l'acompanyament és una acció sagrada, en quant és portadora de Déu, que pot fer passar i pot acompanyar en el pas de mort a vida, a vida nova, al Regne, tot acompanyant fins i tot en pas de vida a mort tan natural.

En el nostre acompanyament, a més, cal tenir ben definit tot el procés que sovint s'ha de seguir. Segurament que cal començar pel “fet puntual” de

l'Antic Testament, per continuar amb l'Encarnació del Nou (exemple) i arribar a la Resurrecció (sagrament) per fer sempre el pas pasqual que ens mena d'aquesta vida al Regne.

És el que va fer Jesús a Emaús (Lc 24,13-35), el vespre del dia de Pasqua: va caminar amb ells i els va fer passar a vida nova tot culminant en el sagrament. Vegem-ho de més a prop. Comença caminant amb ells “d'esquena a Jerusalem”, allunyant-se d'allà on hi tenien tot el que podia satisfer la seva esperança i donar sentit a la seva vida; però calia començar des d'allà on ells eren. I pel camí els fa parlar i els escolta amb tota l'atenció i tot el temps per davant. No és fins després que els pot parlar i així “abusar el cor” amb el foc de l'amor amb què són estimats. Per això pot ser objecte de pregària: *–Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar, encara que de moment desconeguim a qui han formulat aquesta petició. No és fins després que es fa sagrament: allà el tenen present, i ells mateixos queden transformats; s'ha revifat l'esperança que havien perdut. Provo- ca, doncs, que refacin el camí de la seva vida, i retornin allà d'on s'havien allunyat. I que arribin a la comunitat. Només allà podran compartir la mateixa fe, la que la comunitat, l'Església, els dóna: Realment el Senyor ha res- suscitat i s'ha aparegut a Simó!*

Aquest és el procés que sempre ha de fer l'Església; és el procés evangelitzador, és el que descriu l'*Evangelii Nuntiandi* en el número 24: *L'evangelització –hem dit– és un pas complex, amb elements variats: renovació*

de la humanitat, testimoniatge, anunci explícit, adhesió del cor, entrada en la comunitat, acolliment dels signes [sacramentals], iniciatives d'apostolat. Aquests elements poden semblar contrastants i àdhuc exclusius. Són, en realitat, complementaris i mútuament enriquidors...

Que il·luminador que resulta tot això en el cas de l'acompanyament als malalts! Així sempre obrim a l'esperança i alliberem de l'esclavitud de les coses presents, i en especial de la malaltia que ja no té l'última paraula.

Jesús mateix va ser acompanyat al peu de la creu per Maria i Joan, i es va deixar acompanyar. L'actitud de Maria era la d'esperança: i el deixeble la va acollir a casa i així va

acollir l'esperança dintre seu, dins de l'Església. Perquè ens cal ser sobretot portadors d'esperança, pel camí de la caritat. Així hem ajudat a fer experiència de Déu, des de l'esfera privada de cadascú, tal com descriu tan bé la paràbola de les deu verges (Mt 25,1-13): haurem ajudat a què tothom tingui la seva pròpia ampolla d'oli que li permeti entrar a la festa de noces a la qual tots som convidats.

I finalment, és Joan novament qui deixa escrit el millor criteri i resum de tota l'acció sacramental de l'acompanyament:

Nosaltres sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans (1Jn 3,14).